

Kui film laaditakse õigusvastaselt üles sellisele veebiplatvormile nagu YouTube, võib õiguste omaja intellektuaalomandi õiguste jõustamist käsitleva direktiivi alusel nõuda selle platvormi käitajalt ainult asjaomase kasutaja postiaadressi, mitte kasutaja e-posti või IP-aadressi ega telefoninumbrit

Euroopa Kohus otsustas 9. juulil 2020 kuulutatud kohtuotsuses Constantin Film Verleih (C-264/19), et juhul kui film on Interneti videoplatvormile üles laaditud ilma autoriõiguse omaja loata, ei kohusta direktiiv 2004/48¹ pädevaid kohtuid kohustama videoplatvormi haldajaid edastama vaidlusaluse filmi üles laadinud kasutaja e-posti aadressi, IP-aadressi ega telefoninumbrit. Selles direktiivis, mis näeb intellektuaalomandi õigust rikkunud isikute puhul ette ainult „aadresside“ edastamise, on silmas peetud üksnes postiaadressi.

2013. ja 2014. aastal laaditi videoplatvormile YouTube üles filmid „Parker“ ja „Scary Movie 5“, ilma et Constantin Film Verleih, kellel on ainuõigused nende teoste kasutamiseks Saksamaal, oleks selleks nõusoleku andnud. Nimetatud teoseid on sellel platvormil vaadatud mitukümmend tuhat korda. Constantin Film Verleih nõudis YouTube'ilt ja viimase emaettevõtjalt Google'ilt – kelle juures kasutajad peavad end kõigepealt kasutajakonto abil registreerima – et nad edastaksid talle kogu teabe iga kasutaja kohta, kes on neid teoseid üles laadinud. Mõlemad äriühingud keeldusid edastamast nimetatud kasutajate kohta Constantin Film Verleih' nõutavat teavet, täpsemalt e-posti aadresse, mobiilinumbreid ja IP-aadresse, mida need kasutajad kasutasid nii asjaomaste failide üleslaadimise kui ka viimati oma Google'i/YouTube'i kontole sisenemise hetkel.

Põhikohtuasja lahendus sõltub vastusest küsimusele, kas selline teave kuulub mõiste „aadressid“ alla direktiivi 2004/48 tähenduses. See direktiiv näeb ette, et kohtud võivad kohustada esitama teavet intellektuaalomandi õigust rikkuvate kaupade või teenuste päritolu ja turustuskanali kohta. Selle teabe hulka kuuluvad nimetatud õigusi rikkuvate kaupade või teenuste tootjate, levitajate ja tarnijate „aadressid“.

Euroopa Kohus tõdes esiteks seoses sõna „aadress“ hariliku tähendusega, et see tähendab üksnes postiaadressi, st teatava isiku alalist või peamist elukohta. Sellest järeldub, et kui seda sõna kasutatakse ilma täiendava täpsustusega, nii nagu direktiivis 2004/48, ei hõlma see e-posti aadressi, telefoninumbrit ega IP-aadressi. Teiseks tõdes ta, et direktiivi 2004/48 ettevalmistavates materjalides² ei sisaldu vähemutki märget, mis jätaks mulje, et sõna „aadress“ tuleks mõista nii, et see ei tähenda mitte ainult postiaadressi, vaid ka asjaomaste isikute e-posti aadressi, telefoninumbrit või IP-aadressi. Kolmandaks ilmneb muudest e-posti aadressi või IP-aadressi mainivatest liidu õigusaktidest, et üheski neist ei kasutata sõna „aadress“ ilma täiendava täpsustusega, kui soovitakse tähistada telefoninumbrit, IP-aadressi või e-posti aadressi.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta (ELT 2004, L 157, lk 45; ELT eriväljaanne 17/02, lk 32) artikli 8 lõike 2 punkt a.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. jaanuari 2003. aasta ettepanek võtta vastu direktiiv intellektuaalomandi õiguste jõustamise meetmete ja korra kohta (KOM(2003) 46 lõplik), Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 29. oktoobri 2003. aasta aramus (ELT 2004, C 32, lk 15) ning Euroopa Parlamendi 5. detsembri 2003. aasta aruanne selle ettepaneku kohta (A5-0468/2003).

Euroopa Kohtu hinnangul on see tõlgendus kooskõlas ka eesmärgiga, mida taotleb õigust teabele reguleeriv direktiivi 2004/48 säte. Täpsemalt, kuna intellektuaalomandi õiguste järgimine on üldiselt ühtlustatud vaid minimaalselt, piirdub ühtlustamine nimetatud sätte kohaselt vaid täpselt määratletud teabega. Seejuures püütakse selle sättega ühtaegu tagada eri õigusi – eelkõige õiguste omaja õigust teabele ja kasutajate õigust isikuandmete kaitsele.

Neil asjaoludel järeltas Euroopa Kohus, et kasutaja puhul, kes on üles laadinud intellektuaalomandi õigust rikkuvad failid, ei hõlma direktiivis 2004/48 kasutatud mõiste „aadressid“ kasutaja e-posti aadressi, tema telefoninumbrit, nende failide üleslaadimisel kasutatud IP-aadressi ega viimati tema kasutajakontole sisenemiseks kasutatud IP-aadressi.

Euroopa Kohus täpsustas siiski, et liikmesriikidel on võimalus anda intellektuaalomandi õiguste omajatele õigus saada täielikumat teavet, tingimusel et seejuures tagatakse õiglane tasakaal erinevate asjasse puutuvate põhiõiguste vahel ja liidu õiguse teiste üldpõhimõtete, sealhulgas proportsionaalsuse põhimõtte austamine.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127